

Міністерство освіти і науки України  
Мукачівський державний університет  
Педагогічний факультет



Кафедра педагогіки дошкільної  
та початкової освіти

## **ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ**

Методичні рекомендації до вивчення курсу  
для студентів спеціальності: 8.01010101 «Дошкільна освіта»

**Мукачево – 2016**

Педагогічна інноватика в дошкільній освіті. Методичні рекомендації до вивчення курсу для студентів спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта» / Укладач: Атрощенко Т.О. – Мукачево, МДУ, 2016. – 35с. (1,6 др.арк.)

**Укладач:** Атрощенко Т.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти.

**Рецензент:** Пинзеник О.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти.

Обговорено і схвалено на засіданні кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти, протокол № 7 від 4 лютого 2016 р.

Ухвалено Науково-методичною радою МДУ, протокол № 7 від 23 лютого 2016 р.

У методичних рекомендаціях представлено тематику та зміст лекційних та практичних занять з курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті» для студентів спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта».

Зміст видання розрахований для викладачів і студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації.

© Атрощенко Т.О., 2016

© МДУ, 2016

## ЗМІСТ

<b>ПЕРЕДМОВА</b> .....	4
<b>Частина 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНІЙ ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.</b> .....	8
1.1. Предмет і завдання курсу в структурі професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ.....	8
1.2. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.....	9
1.3. Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності.....	10
<b>Частина 2. ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.</b> .....	12
2.1. Зарубіжні інноваційні технології дошкільної освіти.....	12
2.2. Інноваційні технології другої половини ХХ століття у галузі дошкільної освіти.....	14
2.3. Українські інновації в змісті навчання і виховання дітей дошкільного віку.....	15
2.4. Інноваційна діяльність вихователя сучасного дошкільного навчального закладу.....	17
2.5. Інновації у змісті, структурі, формах і методах управління ДНЗ.....	18
<b>Частина 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА З ВИВЧЕННЯ КУРСУ.</b> .....	20
3.1. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи студентів.....	20
3.2. Перелік питань для підсумкового контролю.....	24
Рекомендована література.....	27
Додатки .....	30

## ПЕРЕДМОВА

Сучасний етап реформування вищої освіти України характеризується інтенсивним пошуком нових підходів у теорії та практиці навчання, активним втіленням нових технологій і освітніх моделей, орієнтацією на розвиток інноваційної особистості майбутнього педагога.

Головним у цьому процесі має стати питання підготовки вихователя дітей дошкільного віку, зорієнтованого на інноваційний стиль мислення, здатного творчо підходити до вирішення освітніх та виховних завдань, особистісного та професійного зростання упродовж життя.

Інноваційна педагогічна діяльність стає на сьогоднішній день основним напрямом реалізації модернізаційних реформ в освіті і одним із суттєвих напрямів переходу до моделі інноваційного розвитку України в цілому.

Вищезазначене актуалізує проблему підготовки вихователів дошкільних навчальних закладів, компетентних у галузі педагогічної інноватики – нової системи педагогічних знань про створення педагогічних інновацій, її оцінювання, освоєння педагогічним співтовариством і використання на практиці.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму підготовки 8.01010101 «Дошкільна освіта».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи змісту й особливостей інноваційних технологій та інноваційної діяльності в галузі дошкільної освіти.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інноваційної діяльності в сучасній дошкільній освіті.

Змістовий модуль 2. Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті.

Мета навчальної дисципліни – оволодіння студентами загальними засадами педагогічної інноватики, змістом та структурою інноваційної педагогічної діяльності, сучасними технологіями

навчання; методикою проектування і реалізації авторських інновацій, формування у майбутніх педагогів інноваційного мислення, готовності до інноваційної професійної діяльності.

Курс «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті» зорієнтований на підготовку фахівців у галузі дошкільної освіти, здатних не лише до репродуктивного відтворення отриманих знань, умінь і навичок у різних педагогічних ситуаціях, а й до самостійного проектування власної освітньої діяльності, що зумовлює реалізацію наступних завдань:

- розширення уявлення студентів про основні проблеми розвитку інноваційних процесів в освіті;

- уточнення та збагачення уявлень про сутність інноваційної педагогічної діяльності;

- вироблення умінь орієнтуватися у різних видах інноваційної діяльності, вивчати, аналізувати та узагальнювати досвід інноваційної педагогічної діяльності у системі дошкільної освіти;

- формування умінь застосування отриманих знань у різних сферах інноваційної діяльності: педагогічному процесі, інноваційній поведінці, спілкуванні, міжособистісних та міжгрупових стосунках в інноваційному освітньому середовищі;

- формування умінь вибирати методики діагностики особистісного пізнавального рівня вихованців дошкільних навчальних закладів, готовності педагога до здійснення інноваційної професійної діяльності;

- вироблення умінь відбирати та оцінювати педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань навчально-виховного процесу з урахуванням рівня підготовки вихованців;

- формування вміння самостійно розробляти педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань навчально-виховної роботи;

- вироблення вміння творчої реалізації освітніх та педагогічних інновацій у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу;

- формування готовності майбутніх педагогів до інноваційної професійної діяльності.

**Вимоги до знань й умінь студентів з курсу**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- зміст дефінітивно-понятійного поля спецкурсу;
- умови та механізми зародження й розвитку українських інноваційних пошуків у галузі дошкільної освіти;
- сутність, зміст і специфічні особливості інноваційних технологій дошкільної освіти;
- алгоритм застосування інноваційних технологій у практичній діяльності вихователя;
- переваги та недоліки інноваційних технологій дошкільної освіти;
- зміст, сутність, особливості та структуру інноваційної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу;
- специфіку управління інноваційною діяльністю дошкільного навчального закладу.

**вміти:**

- аналізувати політику Української держави щодо реформування системи освіти;
- визначати пріоритетні напрямки інноваційної педагогічної діяльності в системі дошкільної освіти України;
- давати об'єктивну оцінку інноваційній діяльності дошкільного навчального закладу;
- узагальнювати перспективний педагогічний досвід, використовувати надбання педагогів-новаторів у власній професійній діяльності;
- здійснювати теоретично обґрунтоване оцінювання педагогічних інновацій;
- аналізувати позитивні сторони інноваційних педагогічних технологій та їх можливі недоліки;
- вибирати педагогічно доцільні технології для реалізації поставленої мети;
- створювати власні інноваційні проекти;
- моделювати фрагменти навчально-виховної діяльності з використанням різних інноваційних педагогічних технологій;
- визначати рівень своєї готовності до інноваційної педагогічної діяльності та шляхи його підвищення.

**Загальні компетентності:** здатність застосовувати знання на практиці; уміння планувати та розподіляти час; уміння працювати самостійно; здатність до прийняття рішень; здатність до аналізу та порівняння отриманої інформації з іншими джерелами; здатність до самокритики; турбота про якість виконаної роботи, здатність до письмової і усної комунікації рідною мовою; навички роботи з комп'ютером; дослідницькі навички; базові знання в галузі, необхідні для освоєння дисциплін; базові уявлення про інноваційні процеси в суспільстві, які на сучасному етапі впливають на розуміння основних понять та явищ, які охоплює дисципліна.

**Фахові компетентності:** базові уявлення про інноваційні педагогічні технології у дошкільній освіті; уміння продемонструвати знання щодо сутності і особливостей інноваційної педагогічної діяльності у ДНЗ; уміння застосовувати на практиці, уміння моделювати фрагменти навчально-виховної діяльності з використанням різних педагогічних технологій; здатність використовувати отримані знання для аналізу власної практичної діяльності; проектувати авторську інноваційну діяльність; здатність практично застосовувати отримані знання курсу для написання курсової роботи, виконання мультимедійних презентацій.

## Частина 1.

# ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНІЙ ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

### 1.1. Предмет і завдання курсу в структурі професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ.

#### **Програмовий зміст**

Місце навчального курсу в системі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до професійної діяльності.

Мета, предмет, структура і завдання курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті». Міжпредметні зв'язки.

Основні поняття курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті».

#### **Понятійне поле теми**

**Педагогічна інноватика** – учення про створення, оцінювання, опанування та використання педагогічних інновацій.

**Педагогічна інновація** (нововведення) – сукупність нових професійно-педагогічних дій педагога, які спрямовано на вирішення актуальних проблем виховання та навчання з позицій особистісно-орієнтованої освіти; цілісна теоретична, технологічна та методична концепція оновлення педагогічної діяльності, що забезпечує її вихід на якісно новий рівень; процес опанування нового (засобу, методики, технології, програми тощо).

**Педагогічна новація** – це нові ідеї в педагогіці, зорієнтовані на зміни різних структурних систем і компонентів освіти.

**Інновація** – це кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав утілення у вигляді нового або удосконаленого продукту, нового або вдосконаленого процесу, що використовується в практичній діяльності.

**Література до теми:** [1,3,4,6,7,8,11,18].

#### **Лекція (2 год.)**

**Тема.** Предмет і завдання курсу в структурі професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ.

План:

1. Місце навчального курсу в системі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до професійної діяльності.



2. Мета, предмет, структура і завдання курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті».

3. Міжпредметні зв'язки дисципліни.

## **1.2. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.**

### **Програмовий зміст**

Педагогічна інноватика в системі педагогічних наук.

Основні поняття педагогічної інноватики. Інноваційна освіта. Види і класифікація інновацій в освіті.

Передумови інноваційного руху в дошкільній освіті. Місце і вплив інноваційних технологій навчання і виховання в дошкільній освіті.

### **Понятійне поле теми**

**Інноваційна освіта** – сукупність систематизованих знань, умінь і навичок, поглядів і переконань, отриманих у процесі інноваційного навчання в навчальному закладі або шляхом самоосвіти та постійного творчого самовдосконалення.

**Інноваційна мета освіти** – створення сприятливих умов для творчості, реалізації природної суті, соціальних потреб людини.

**Інноваційний процес** – це перетворення наукового знання, наукових ідей, винаходів у фізичну реальність (нововведення), яка змінює суспільство.

**Освітня (педагогічна) інновація** – це результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем.

**Література до теми:** [1,3,4,6,9,11,18].

**Лекція (2 год.)**

**Тема. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.**

1. Педагогічна інноватика в системі педагогічних наук.

2. Основні поняття педагогічної інноватики. Інноваційна освіта.

3. Види і класифікація інновацій в освіті.

4. Передумови інноваційного руху в дошкільній освіті.

**Практичне заняття (2 год.)**

## **Тема. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти.**

1. Історичний екскурс у розвиток інноваційного руху в дошкільній освіті.

2. Становлення та розвиток інноваційного руху в галузі дошкільної освіти України.

3. Інноваційні тенденції сучасної дошкільної освіти.

**Методична вказівка:** 1. Підготовка до розгляду першого питання передбачає поділ студентів на три підгрупи, у яких попередньо відпрацьовується, а на практичному занятті – проголошується спільна позиція щодо впливу різних факторів (історичних періодів, векторів) на становлення українського інноваційного руху в галузі дошкільної освіти. 2. Розгляд другого і третього питання передбачає участь студентів у роботі круглого столу: «Проблема інновацій у сучасній дошкільній освіті».

### **1.3. Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності.**

#### **Програмовий зміст**

Сутність інноваційної педагогічної діяльності. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.

Сутність і особливості педагогічної технології. Головні ознаки педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.

Сучасні виховні технології. Навчальні технології. Загальна характеристика сучасних навчальних технологій: технології розвивального навчання. Системні педагогічні технології.

#### **Понятійне поле теми**

**Інноваційна педагогічна діяльність** – заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду цілеспрямована педагогічна діяльність, орієнтована на зміну й розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики.

**Освітня технологія** – технологія, що відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Призначена для прогнозування розвитку освіти, її конкретного проектування та

планування, передбачення результатів, а також визначення стандартів відповідно до освітніх цілей.

**Педагогічна технологія** – своєрідна конкретизація методики, проект певної педагогічної системи, що реалізується у практиці; змістова техніка реалізації навчально-виховного процесу; закономірна педагогічна діяльність, яка реалізує науково-обґрунтований проект навчально-виховного процесу та має вищий рівень ефективності, надійності, гарантованого результату, ніж традиційні методики навчання і виховання.

**Виховна технологія** – це строго обґрунтована система педагогічних засобів, форм, методів, їх етапність, націленість на вирішення конкретного виховного завдання.

**Технологія розвивального навчання** – технологія, що ґрунтується на концепціях розвивального навчання, в основі яких лежать різні аспекти розвитку особистості і певні мотиваційні компоненти; передбачає взаємодію педагога і учнів на основі колективно-розподільної діяльності, пошуку різних способів вирішення навчальних завдань за допомогою організації навчального діалогу в дослідницькій і пошуковій діяльності учнів.

**Література до теми:** [1,3,4,8,14,16,18].

**Лекція (2 год.)**

**Тема. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.**

1. Сутність інноваційної педагогічної діяльності. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.

2. Головні ознаки педагогічної технології.

3. Класифікація педагогічних технологій.

**Практичне заняття (2 год.)**

**Тема. Інноваційні технології дошкільної освіти.**

1. Сучасні інноваційні технології дошкільної освіти.

2. Інтерактивні технології навчання і виховання дітей дошкільного віку.

3. Технології проектного навчання.

4. Ігрові технології.

5. Технологія проблемного навчання.

6. Технологія розвивального навчання.

**Методична вказівка:** 1.Розгляд теоретичних питань.  
2.Підготовка до розгляду питання передбачає подія студентів на пари, у яких презентується зміст інновації.

**Рекомендації:** орієнтовну карту опису інновації наведено в додатку В.

## **Частина 2.ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ**

### **2.1. Зарубіжні інноваційні технології дошкільної освіти.**

#### **Програмовий зміст**

Технологія саморозвитку М. Монтесорі. Виховання та навчання за технологією М. Монтесорі. Зони Монтесорі-класу. Особливості вікової періодизації М. Монтесорі. Методи роботи з дітьми від народження до шести років. Групи сенсорних матеріалів.

Вальфдорська педагогіка Р.Штейнера. Своєрідність технології. Особливості вальфдорського дитячого садка. Сутність і особливості вільної гри як провідної діяльності дітей.

С.Френе «Школа успіху і радості». Сутність та зміст педагогічної концепції С.Френе.

Методика навчання дошкільників Г.Домана. Особливості методики раннього розвитку. Специфіка формування «фізичного інтелекту».

Педагогічна концепція К.Орфа.З історії становлення музично-педагогічної концепції К.Орфа. «Елементарна музика» - центральне поняття концепції. Форми організації дітей (гра, імпровізація, вивчення, відпрацювання, вистава-презентація).

#### **Понятійне поле теми**

**Монтесорі-педагогіка** – наукова педагогічна система виховання й освіти дітей віком до 12 років, розроблена лікарем, психологом, педагогом Марією Монтесорі (1870-1952). На сьогодні існує міжнародна система підготовки педагогів, які працюють з дітьми різних вікових категорій (від народження до 3, від 3 до 6 та від 6 до 12 років) у межах наукової педагогіки Монтесорі.

**Автодидактичні Монтессорі-матеріали** – засоби для саморозвитку, з якими дитина працює, спочатку – наслідуючи педагога, потім – самостійно, виконуючи різноманітні справи.

**Вальфдорська освіта** – альтернативна педагогічна система, заснована на антропософському уявленні про людину та на чуттєво-надчуттєвому пізнанні, на образному мисленні, співпереживанні.

**Антропософія** – духовне вчення Р.Штейнера, яке розглядає питання виховання з урахуванням тих індивідуальних якостей дитини, які вона отримує ще до народження зі своєю душею і спадковістю від своїх батьків; теорією життєвих ритмів.

**Уроки-прогулянки (С.Френе)** – прогулянки, під час яких діти спостерігали природне й людське середовище, а потім – усно та письмово викладали свої враження.

**Картка «біт-інтелекту» (Г.Домана)** – це квадрат з картону 28\*28 см, який містить один інформаційний факт (малюнок або фотографію).

**Музично-педагогічна система К.Орфа** – це практичний спосіб виховання та навчання через мистецтво і творчість, заснований на єдності та взаємозв'язку музики, руху і мови.

**Література до теми:** [1,3,4,11,14,18].

**Лекція (2 год.)**

**Тема. Зарубіжні інноваційні технології дошкільної освіти.**

1. Технологія саморозвитку М. Монтессорі. Виховання та навчання за технологією М. Монтессорі.

2. Вальфдорська педагогіка Р.Штейнера. Своєрідність технології. Особливості вальфдорського дитячого садка.

3. С.Френе «Школа успіху і радості». Сутність та зміст педагогічної концепції С.Френе.

**Практичне заняття (2 год.)**

**Тема. Зарубіжні інноваційні технології дошкільної освіти.**

1. М. Монтессорі. Методи роботи з дітьми від народження до шести років. Групи сенсорних матеріалів.

2. Вальфдорська педагогіка Р.Штейнера. Сутність і особливості вільної гри як провідної діяльності дітей.

3. Педагогічна концепція К.Орфа.

**Завдання:** продемонструйте способи застосування доробку новатора у зв'язку з темою заняття (тема, вікова група – за вибором студента).

**Методична вказівка:** демонстрація повинна містити:

- короткий опис головних ідей, гіпотез, принципів технології, що сприяє розумінню, трактуванню її побудови та функціонування;

- показ методики застосування технології з наступними коментарями;

- узагальнювальний висновок із зазначенням переваг і недоліків технології, шляхів запровадження у практику ДНЗ.

## 2.2. Інноваційні технології другої половини ХХ століття у галузі дошкільної освіти.

### **Програмовий зміст**

Технологія розв'язування винахідницьких завдань Г.Альтшуллера. Концептуальні положення та принципи технології ТРВЗ. Методи та прийоми технології, особливості застосування.

Технологія раннього та інтенсивного навчання М.Зайцева. Опис посібників для навчання дітей дошкільного віку М.Зайцева. Методичні особливості раннього навчання М.Зайцева (раннє навчання читанню та математиці).

Технологія розвивальних ігор Б.Нікітіна. Теоретичні основи технології раннього розвитку дітей за Б.Нікітіним. дитячі дидактичні ігри – основа методики Нікітіних.

### **Понятійне поле теми**

**ТРВЗ** – це технологія розв'язування винахідницьких завдань, яка навчає новим прийомам винахідництва.

**ТРВЗ-педагогіка** – педагогічне спрямування, що розкриває сутність, цілі, завдання виховання та навчання, засноване на загальних законах теорії розв'язування винахідницьких завдань.

**Мозковий штурм** – колективний пошук нетрадиційних шляхів розв'язання проблем.

**Числова стрічка** – набір картонних стрічок з числами від 0 до 99.

**Матеріалізація звуків** – це перетворення звуків у знаки.

**НУБЕРС** – незворотнє згасання можливостей ефективного розвитку здібностей – ключове слово методики Нікітіних.

**Література до теми:** [1,3,4,10,11,15,18].

**Лекція (2 год.)**

**Тема. Інноваційні технології другої половини ХХ століття у галузі дошкільної освіти.**

1. Технологія розв'язування винахідницьких завдань Г.Альтшуллера. Концептуальні положення та принципи технології ТРВЗ. Методи та прийоми технології, особливості застосування.

2. Технологія раннього та інтенсивного навчання М.Зайцева. Опис посібників для навчання дітей дошкільного віку М.Зайцева. Методичні особливості раннього навчання М.Зайцева (раннє навчання читанню та математиці).

### **2.3. Українські інновації в змісті навчання і виховання дітей дошкільного віку.**

#### **Програмовий зміст**

Психолого-педагогічне проектування взаємодії дорослого з дитиною «Радість розвитку» Т.Піроженко.

Технологія фізичного виховання дітей М.Єфименка «Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей».

Методика навчання дітей розповіданню за схемами (авт. О. Білан, К. Крутій).

Програма виховання дітей дошкільного віку «Українотворець».

#### **Понятійне поле теми**

**Педагогічне проектування** – цілеспрямована діяльність, яка визначає необхідність педагогічних перетворень, прогнозує й оцінює наслідки реалізації певних педагогічних задумів.

**Проектування** – це особливий тип інтелектуальної діяльності, відмінною особливістю якої є перспективна орієнтація на практично спрямоване дослідження.

**Пластичний (Єфименко)** – відображає зміст рухів, які рекомендовано в «пластик-шоу»: плавні, м'які, пластичні.

**Методика навчання дітей розповіданню за схемами (авт. О. Білан, К. Крутій)**– формування діалогової компетенції

дошкільників шляхом активного застосування методу моделювання. Діамонологічну компетенцію науковці визначають як розуміння зв'язного тексту, вміння відповідати на запитання і звертатися з запитаннями, підтримувати та розпочинати розмову, вести діалог, складати різні види розповідей.

**Література до теми:** [3,4,8,11,12,13,14,16,17,18].

**Лекція (2 год.)**

**Тема. Українські інновації в змісті навчання і виховання дітей дошкільного віку.**

1. Психолого-педагогічне проектування взаємодії дорослого з дитиною «Радість розвитку» Т.Піроженко.

2. Технологія фізичного виховання дітей М.Єфименка «Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей».

3. Методика навчання дітей розповіданню за схемами (авт. О. Білан, К. Крутій).

**Практичне заняття (2 год.)**

**Тема. Українські інновації в змісті навчання і виховання дітей дошкільного віку.**

1. Діагностична методика «Мовленнєве зростання дошкільника» (Т.Піроженко).

2. Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з малювання (Л.Шульга).

3. Дихальна гімнастика (А.Стрельнікова).

**Методична вказівка:** 1. Обговорення означених вище інновацій у групах по декілька осіб. 2. За результатами опрацювання науково-методичної літератури студенти готують інформаційне повідомлення для публічного виступу. 3. Участь у виступі беруть усі учасники творчої групи. 4. Зміст виступу доцільно супроводжувати наочною демонстрацією основних положень з використанням медіа-засобів. 5. Тривалість виступу – до 15 хвилин. 6. Слухачі мають право задавати питання за змістом інформаційного повідомлення та доповнювати зміст виступу однокурсників.



## **2.4. Інноваційна діяльність вихователя сучасного дошкільного навчального закладу.**

### **Програмовий зміст**

Специфіка інноваційної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу. Структура інноваційної діяльності вихователя. Етапи впровадження інновацій у практику.

Проблема професійної готовності вихователя до інноваційної діяльності. Критерії та структура готовності.

Управління розвитком творчого потенціалу педагогів у ДНЗ.

Поняття «педагогічна творчість» у науковій та методичній літературі.

Завдання та шляхи розвитку творчого потенціалу педагогів.

### **Понятійне поле теми**

**Інноваційна діяльність** – розробка, розповсюдження та застосування освітніх інновацій.

**Інноваційна педагогічна діяльність** – заснована на осмисленні практичного педагогічного досвіду цілеспрямована педагогічна діяльність, орієнтована на зміну й розвиток навчально-виховного процесу з метою досягнення вищих результатів, одержання нового знання, формування якісно іншої педагогічної практики.

**Готовність до інноваційної педагогічної діяльності** – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії. Вона є основою активної суспільної і професійно-педагогічної позиції суб'єкта, яка спонукає до інноваційної діяльності та сприяє її продуктивності.

**Література до теми:** [3,4,5,6,11,13,16,18].

### **Лекція (2 год.)**

**Тема. Інноваційна діяльність вихователя сучасного дошкільного навчального закладу.**

1. Специфіка інноваційної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу.

2. Структура інноваційної діяльності вихователя. Етапи впровадження інновацій у практику.

3. Проблема професійної готовності вихователя до інноваційної діяльності.

4. Критерії та структура готовності до інноваційної діяльності.

### **Практичне заняття (2 год.)**

**Тема. Інноваційна діяльність вихователя дошкільного навчального закладу.**

1. Загальні положення про інноваційну діяльність.

2. Особливості інноваційної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу.

3. Структура інноваційної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу.

**Методична вказівка:** означена проблема обговорюється за змістом опрацьованої літератури. Алгоритм роботи:

1. За основу береться підготовлена структура одного зі студентів, зміст якої проектується на екран.

2. За результатами публічного обговорення в тексті залишаються лише ті позиції, які схвалюють всі студенти.

3. Далі кожен студент пропонує свою (нову) позицію. Після обговорення її доцільності вона доповнює памятку або ж відхиляється.

4. Кінцевим продуктом колективної роботи студентів стає структура інноваційної діяльності вихователя дошкільного закладу від їх імені.

## **2.5. Інновації у змісті, структурі, формах і методах управління ДНЗ.**

### **Програмовий зміст**

Інновації в управлінській діяльності ДНЗ: управлінська інновація, особливості управлінської діяльності, ознаки інноваційної технології управління, рівні залучення управлінських технологій; менеджмент освітніх інновацій, нові закономірності управління; сутність змін, що виникають внаслідок інноваційної діяльності та їх опис.

Різновиди методів управління ДНЗ: розпорядчі (адміністративні), соціально-економічні, економічні.

Керівник дошкільного навчального закладу як ключова фігура в здійсненні інноваційної управлінської діяльності.

## **Понятійне поле теми**

**Управління змінами** – це рішення та дії, спрямовані на визначення та впровадження стратегії, що сприяє взаємодії між організацією та середовищем, за якої організація є конкурентноспроможною, а також створює можливості для досягнення цілей навчального закладу.

**Управління інноваційною діяльністю** – спеціально організована діяльність, спрямована на підтримку та запровадження доцільних змін іноваций.

**Методи управління** – це сукупність способів здійснення функцій управління, які забезпечують досягнення поставлених цілей і результатів.

**Менеджер дошкільної освіти** – це спеціаліст-професіонал, сучасний керівник, який управляє персоналом дошкільного навчального закладу, забезпечує успіх у досягненні мети, престиж і ефективність соціально-педагогічних результатів, тобто суб'єкт, якому належить активно-організаційна роль, підкріплена певною владою та розповсюджена на об'єкт управління.

**Література до теми:** [3,4,9,10,11,16,18].

**Лекція (2 год.)**

**Тема. Іновації у змісті, структурі, формах і методах управління ДНЗ.**

1. Теоретичні основи управління дошкільним навчальним закладом.
2. Іновації в управлінні ДНЗ.
3. Методи управління закладом освіти для дітей дошкільного віку.
4. Місце керівника ДНЗ в процесі інноваційного управління.

**Практичне заняття (2 год.)**

**Тема. Іновації в системі управління дошкільним навчальним закладом.**

1. Особливості командного підходу до управління ДНЗ.
2. Методи управління дошкільним навчальним закладом.
3. Керівник ДНЗ – ключова фігура у здійсненні інноваційної управлінської діяльності.

**Завдання.** Складіть і прокоментуйте професіограму керівника ДНЗ.

**Методична вказівка:** Це завдання студенти виконують у групах по кілька осіб, завдання групи – скласти свою професіограму керівника ДНЗ. Шляхом презентації складається узагальнена професіограма керівника ДНЗ.

**Рекомендації:** Зверніть увагу, що професіограма має містити основні виробничі функції та типові задачі діяльності; професійні знання; професійні вміння; основні вимоги до керівника ДНЗ та його професійної підготовки. Це ідеалізовані особистісні та професійно важливі якості, які складають зміст поняття професійної підготовки керівника ДНЗ.

Під професійною готовністю розуміють когнітивну, емоційну, мотиваційну, психологічну, психофізіологічну, фізичну готовність та науково-теоретичну і практичну підготовку.

Під професійною придатністю розуміють сукупність психічних, психофізіологічних особливостей людини, які необхідні для досягнення успіху в обраній професії.

### **Частина 3.ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА З ВИВЧЕННЯ КУРСУ**

#### **3.1. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи студентів**

**Тема 1. Предмет і завдання курсу в структурі професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ.**

- Зіставте та проаналізуйте основні педагогічні категорії та на основі їх аналізу складіть термінологічний словник до теми;

- Складіть анотацію до наукової статті в царині дошкілля на порушену тему заняття;

- Укладіть бібліографічний довідник із періодичних часописів щодо проблематики курсу.

**Тема 2. Передумови інноваційного руху в дошкільній освіті України.**

- Розробіть прес-реліз із висловлюваннями педагогів, науковців про важливість упровадження інновацій в освіту;
- Виявіть та обґрунтуйте причини впровадження інноваційних технологій у навчання та виховання дітей дошкільного віку;
- Змодельюйте генезу розвитку сучасної інноваційної дошкільної освіти.

### **Тема 3. Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності.**

- Обґрунтуйте своє ставлення до інноваційних технологій у практичній діяльності вихователів;
- Підготуйтеся до дискусії на тему «Бути чи не бути нововведенню?»;
- Запропонуйте авторську класифікацію педагогічних нововведень.

### **Тема 4. Фундатори інноваційної зарубіжної теорії та практики в дошкільній освіті.**

- Складіть анотацію до наукової статті в царині дошкілля на порушену тему заняття;
- Укладіть бібліографічний довідник із періодичних часописів близької проблематики;
- Підготуйте методичні рекомендації щодо роботи вихователя з методичним трикутником О.Декролі «Центри інтересів».

### **Тема 5. Інноваційні технології другої половини ХХ століття у галузі дошкільної освіти.**

- Підготуйте конспект заняття у зв'язку з аналізованою проблемою та захистіть доцільність такого підходу до освіти дітей (вікова група та тема – за вибором студента);
- Дослідіть і обґрунтуйте детермінанти та системотворчі чинники педагогічної спадщини новаторів другої половини ХХ століття у галузі дошкільної освіти.

### **Тема 6. Українські інновації в змісті навчання і виховання дітей дошкільного віку.**

- Складіть анотацію до наукової статті в царині дошкілля на порушену тему заняття;
- Схарактеризуйте інновацію у змісті навчання і виховання дітей дошкільного віку (програма - за вибором студента);
- Підготуйте методичні рекомендації для вихователів щодо використання обраної інновації у змісті навчання та виховання дошкільників.

### **Тема 7.Інноваційна діяльність вихователя дошкільного навчального закладу.**

- Складіть картотеку навчальних і методичних посібників на допомогу вихователям ДНЗ та студентам задля вивчення рівня їх готовності до інноваційної діяльності;
- Розробіть авторську структуру готовності вихователя до інноваційної діяльності;
- Змодельуйте портрет ідеального вихователя-новатора.

### **Тема 8. Інновації у змісті, структурі, формах і методах управління ДНЗ.**

- Складіть анотацію до наукової статті в царині дошкілля на порушену тему заняття;
- Представте перелік українських інновацій в системі управління ДНЗ та коротко опишіть їх;
- Підготуйте професіограму керівника ДНЗ - ключової фігури у здійсненні інноваційної управлінської діяльності.

### **Індивідуальні завдання**

*Індивідуально навчально-дослідне завдання* є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентом ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

*Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)* - це вид навчально- дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

*Мета ІНДЗ:* самостійне вивчення частини або повного програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

*Зміст ІНДЗ:* завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює кілька тем або весь зміст навчального курсу.

***Види самостійних індивідуальних робіт студента та вимоги до них:***

Конспект із теми (модуля) за заданим планом - повинна бути визначена мета, завдання і висновки законспектованого матеріалу.

- Конспект із теми (модуля) за планом, розробленим студентом - повинна бути визначена мета, завдання, висновки і джерела інформації законспектованого матеріалу.

- Повідомлення із теми, рекомендованої викладачем - повинно бути оформлене у тезах, визначені завдання, висновки, джерела інформації.

- Повідомлення із теми, обраної студентом самостійно - повинно бути оформлене у тезах із зазначенням актуальності, мети, містити висновки та джерела інформації.

- Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) - викладене структуровано у формі реферату, визначена актуальність, мета, об'єкт, предмет, завдання і методи дослідження, висновки та джерела інформації.

*Орієнтовна структура ІНДЗ* - науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату: зміст, вступ, в якому визначена актуальність та мета теми, визначені об'єкт та предмет, завдання та методи дослідження. Основна частина складається із двох розділів: історія дослідження предметної теми і дослідження студента. Кожен розділ завершується висновками, а вся робота загальними висновками. Завдання може заповнюватись ілюстрованим матеріалом, який вноситься в додатки.

Хід дослідження підтверджується джерелами інформації, що вказуються у списку використаних джерел.

## **Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті»:**

Місце та значення інноваційних технологій у практиці дошкільного навчального закладу.

Тенденції запровадження інновацій у сучасній дошкільній освіті.

Шляхи використання спадщини Р. Штейнера в сучасному дошкільні України.

Ігрові технології в змісті навчання та виховання дітей дошкільного віку вДНЗ.

Шляхи використання спадщини С.Френе в сучасному дошкільні України.

Вплив реформаторської педагогіки зарубіжних країн на становлення та розвиток вітчизняного дошкільля.

### **3.2. Перелік питань для підсумкового контролю**

Місце навчального курсу в системі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до професійної діяльності.

Мета, предмет, структура і завдання курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті». Міжпредметні зв'язки.

Основні поняття курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті».

Педагогічна інноватика в системі педагогічних наук.

Основні поняття педагогічної інноватики. Інноваційна освіта. Види і класифікація інновацій в освіті.

Передумови інноваційного руху в дошкільній освіті. Місце і вплив інноваційних технологій навчання і виховання в дошкільній освіті.

Сутність інноваційної педагогічної діяльності. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.

Сутність і особливості педагогічної технології. Головні ознаки педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.



Сучасні виховні технології. Навчальні технології. Загальна характеристика сучасних навчальних технологій: технології розвивального навчання. Системні педагогічні технології.

Готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна якість педагога. Рівні готовності до інноваційної педагогічної діяльності.

Розвиток інноваційної поведінки педагога. Професійні й особистісні якості педагога, який підготовлений до інноваційної професійної діяльності.

Технологія саморозвитку М. Монтесорі. Виховання та навчання за технологією М. Монтесорі. Зони Монтесорі-класу. Особливості вікової періодизації М. Монтесорі. Методи роботи з дітьми від народження до шести років. Групи сенсорних матеріалів.

Вальфдорська педагогіка Р.Штерна. Своєрідність технології. Особливості вальфдорського дитячого садка. Сутність і особливості вільної гри як провідної діяльності дітей.

С.Френе «Школа успіху і радості». Сутність та зміст педагогічної концепції С.Френе.

Методика навчання дошкільників Г.Домана. Особливості методики раннього розвитку. Специфіка формування «фізичного інтелекту».

Педагогічна концепція К.Орфа.З історії становлення музично-педагогічної концепції К.Орфа. «Елементарна музика» - центральне поняття концепції. Форми організації дітей (гра, імпровізація, вивчення, відпрацювання, вистава-презентація).

Технологія розв'язування винахідницьких завдань Г.Альтшуллера. Концептуальні положення та принципи технології ТРВЗ. Методи та прийоми технології, особливості застосування.

Технологія раннього та інтенсивного навчання М.Зайцева. Опис посібників для навчання дітей дошкільного віку М.Зайцева. Методичні особливості раннього навчання М.Зайцева (раннє навчання читанню та математиці).

Технологія розвивальних ігор Б.Нікітіна. Теоретичні основи технології раннього розвитку дітей за Б.Нікітіним. дитячі дидактичні ігри – основа методики Нікітіних.

Психолого-педагогічне проектування взаємодії дорослого з дитиною «Радість розвитку» Т.Піроженко.

Технологія фізичного виховання дітей М.Єфименка «Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей».

Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі К.Крутій.

Програма виховання дітей дошкільного віку «Українотворець».

Специфіка інноваційної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу. Структура інноваційної діяльності вихователя. Етапи впровадження інновацій у практику.

Проблема професійної готовності вихователя до інноваційної діяльності. Критерії та структура готовності.

Управління розвитком творчого потенціалу педагогів у ДНЗ.

Поняття «педагогічна творчість» у науковій та методичній літературі.

Завдання та шляхи розвитку творчого потенціалу педагогів.

Інновації в управлінській діяльності ДНЗ.

Різновиди методів управління ДНЗ: розпорядчі (адміністративні), соціально-економічні, економічні.

Керівник дошкільного навчального закладу як ключова фігура в здійсненні інноваційної управлінської діяльності.

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Атрощенко Т.О. Методика викладання дисциплін лінгводидактичного циклу: Навчально-методичний посібник за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / Т.О.Атрощенко. – К.: Кондор-Видавництво, 2014. – 164 с.

2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні /О.Л.Кононко//Дошкільне виховання. – 1999. - № 1. – С.6-19.

3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І.М. Дичківська. – К : Академвидав, 2004. – 352 с.

4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Підручник. Реком. МОНмолодьспорт України для студ. ВНЗ / І.М. Дичківська. – 2-ге вид., доп. – К. : Академвидав, 2012. – 352 с.

5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Затверджено МОНУ як навчальний посібник / А.І. Кузьмінський. – К : Знання, 2005. – 450 с.

6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі [Текст] : Реком. МОНУ як навч. посібник для студ. ВНЗ / В.М. Нагаєв. – К : Центр навчальної літератури, 2007. – 232 с.

7. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи (CD) [Текст] : Навч. посібник. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / В.Л. Ортинський. – К : ЦУЛ, 2009. – 472 с.

8. Чепіль М.М. Педагогічні технології: Навч. посібник. Реком. МОНмолодьспорт України для студ. ВНЗ / М.М. Чепіль, Н.З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с.

### Допоміжна

9. Балаєва К.С. Упровадження інноваційних технологій у професійну діяльність вихователя дошкільного навчального закладу: методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів напрямку підготовки «Дошкільна освіта» /К.С.Балаєва. – Чернівці: «Родовід», 2015. – 212 с.

10. Бурова А., Долина О. Проблемні питання дошкільної освіти /А.Бурова, О.Долина // Дошкільне виховання. – 2000. - № 7. – С. 5-6.

11. Бурова А. Педагогічні інновації в дошкільній освіті /А.Бурова // Дошкільне виховання. – 1999. - № 7. – С. 5-6.

12. Гавриш Н.В. Технологія «Художнє слово і дитяче мовлення». Методичний посібник /Н.В.Гавриш, Донецьк, 1999. — 11 с.
13. ДятленкоТ. Експеримент у дошкільному закладі: перші кроки /Т.Дятленко //Вихователь-методист дошкільного закладу. — 2012. - № 5. — С. 4-8.
14. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій /Автор-укладач Н.П.Наволокова. — Харків: Основа, 2009. — 176 с.
15. Нікітін Б.П. Сходинки творчості або розвиваючі ігри /Б.П.Нікітін. - Київ: Радянська школа, 1991. — 144 с.
16. Пироженко Т.О. Психологічний супровід інноваційно – освітніх технологій в дитячому садку: Навчально – методичний посібник /Т.О.Пироженко. –Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006.- 48с.
17. Русова С.Ф. Вибрані педагогічні твори /С.Ф.Русова.- К.: Освіта, 1996.- 304с.
18. Химинець В.В. інноваційна освітня діяльність /В.В. Химинець. – Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 360 с.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи інноваційної діяльності в сучасній дошкільній освіті**

**Тема 1. Предмет і завдання курсу в структурі професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ.**

Місце навчального курсу в системі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до професійної діяльності.

Мета, предмет, структура і завдання курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті». Міжпредметні зв'язки.

Основні поняття курсу «Педагогічна інноватика в дошкільній освіті».

**Тема 2. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.**

Педагогічна інноватика в системі педагогічних наук.

Основні поняття педагогічної інноватики. Інноваційна освіта. Види і класифікація інновацій в освіті.

Передумови інноваційного руху в дошкільній освіті.

Місце і вплив інноваційних технологій навчання і виховання в дошкільній освіті.

**Тема 3. Сутність та структура інноваційної педагогічної діяльності.**

Сутність інноваційної педагогічної діяльності. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.

Сутність і особливості педагогічної технології. Головні ознаки педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.

Сучасні виховні технології. Навчальні технології. Загальна характеристика сучасних навчальних технологій: технології розвивального навчання. Системні педагогічні технології.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті**

### **Тема 4. Зарубіжні інноваційні технології дошкільної освіти.**

Технологія саморозвитку М. Монтесорі. Виховання та навчання за технологією М. Монтесорі. Зони Монтесорі-класу. Особливості вікової періодизації М. Монтесорі. Методи роботи з дітьми від народження до шести років. Групи сенсорних матеріалів.

Вальфдорська педагогіка Р.Штерна. Своєрідність технології. Особливості вальфдорського дитячого садка. Сутність і особливості вільної гри як провідної діяльності дітей.

С.Френе «Школа успіху і радості». Сутність та зміст педагогічної концепції С.Френе.

Методика навчання дошкільників Г.Домана. Особливості методики раннього розвитку. Специфіка формування «фізичного інтелекту».

Педагогічна концепція К.Орфа. З історії становлення музично-педагогічної концепції К.Орфа. «Елементарна музика» - центральне поняття концепції. Форми організації дітей (гра, імпровізація, вивчення, відпрацювання, вистава-презентація).

### **Тема 5. Інноваційні технології другої половини ХХ століття у галузі дошкільної освіти.**

Технологія розв'язування винахідницьких завдань Г.Альтшуллера. Концептуальні положення та принципи технології ТРВЗ. Методи та прийоми технології, особливості застосування.

Технологія раннього та інтенсивного навчання М.Зайцева. Опис посібників для навчання дітей дошкільного віку М.Зайцева. Методичні особливості раннього навчання М.Зайцева (раннє навчання читанню та математиці).

Технологія розвивальних ігор Б.Нікітіна. Теоретичні основи технології раннього розвитку дітей за Б.Нікітіним. дитячі дидактичні ігри – основа методики Нікітіних.

## **Тема 6. Українські інновації в змісті навчання і виховання дітей дошкільного віку.**

Психолого-педагогічне проектування взаємодії дорослого з дитиною «Радість розвитку» Т.Піроженко.

Технологія фізичного виховання дітей М.Єфименка «Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей».

Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі К.Крутій.

Програма виховання дітей дошкільного віку «Українотворець».

## **Тема 7. Інноваційна діяльність вихователя сучасного дошкільного навчального закладу.**

Специфіка інноваційної діяльності вихователя дошкільного навчального закладу. Структура інноваційної діяльності вихователя. Етапи впровадження інновацій у практику.

Проблема професійної готовності вихователя до інноваційної діяльності. Критерії та структура готовності.

Управління розвитком творчого потенціалу педагогів у ДНЗ.

Поняття «педагогічна творчість» у науковій та методичній літературі.

Завдання та шляхи розвитку творчого потенціалу педагогів.

## **Тема 8. Інновації у змісті, структурі, формах і методах управління ДНЗ.**

Інновації в управлінській діяльності ДНЗ: управлінська інновація, особливості управлінської діяльності, ознаки інноваційної технології управління, рівні залучення управлінських технологій; менеджмент освітніх інновацій, нові закономірності управління; сутність змін, що виникають внаслідок інноваційної діяльності та їх опис.

Різновиди методів управління ДНЗ: розпорядчі (адміністративні), соціально-економічні, економічні.

Керівник дошкільного навчального закладу як ключова фігура в здійсненні інноваційної управлінської діяльності.

**Модуль 2**  
**Написання курсової роботи**  
**Орієнтовний перелік тем:**

Використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі з старшими дошкільниками.

Розвиток креативного мислення старших дошкільників засобом ігрових технологій.

Педагогічні інновації в роботі з батьками в дошкільному навчальному закладі.

Інноваційна педагогічна діяльність в сучасному дошкільному навчальному закладі.

Особливості використання практичної програми раннього навчання Г.Домана в практиці роботи сучасного дошкільного навчального закладу.

Сучасні напрями розвідок зарубіжних учених у галузі дошкільної освіти.

Особливості проектування авторської інноваційної діяльності.



## Орієнтовна карта опису інновації (за П.Третяковим)

Для управління нововведенням необхідно мати банк інновацій (педагогічних ідей). Технічно його створюють у формі картотеки, заводячи на кожне нововведення спеціальну карту. З упровадженням комп'ютерних систем змінилася технологія формування банку педагогічних ідей, але принципи залишилися ті ж. Картки, на яких фіксують педагогічні ідеї та їх основний зміст, є формалізованими, тобто кожен їх пункт передбачає занесення конкретної інформації.

**1. Проблема** (у цьому пункті формулюють сутність протиріч у навчанні та вихованні, які змушують відмовитися від традиційної практики та почати пошук нової, або фіксують потребу, що спонукає необхідність упровадження інновації).

**2. Мета інновації** (формулювання мети має бути своєрідною відповіддю на другу частину проблеми (протиріччя), тобто визначати параметри результату, у яких її треба досягнути).

**3. Сутність інновації** (ідеться про комплекс взаємопов'язаних завдань, які потрібно розв'язати, щоб отримати нову якість).

**4. Прогнозований результат інновації** (будь-який прогнозований результат повинен бути досяжним і вимірюваним).

**5. Класифікація інновації за галуззю застосування знань** (критерієм класифікації є галузь застосування інновації. У навчально-виховній сфері такими галузями можуть бути управління, дидактика, конкретна методика, психологія, гігієна тощо).

**6. Автор інновації** (відомості про особу, яка запроваджує інновацію (вік, освіта, спеціальність, педагогічний стаж), а також її статус стосовно інновації (розробник, користувач, розповсюдjuвач)).

**7. Перешкоди на шляху розробки та впровадження** (ідеться про соціальні, матеріально-технічні перешкоди, що заважають упровадженню інновації, а також про загальнопедагогічні проблеми (управлінські, дидактичні, методичні, виховні та ін.)).

**8. Оцінка інновації** (її здійснюють за всіма придатними для конкретної ситуації показниками й у різних формах).

**9. Проблеми, які необхідно розв'язати** (такими проблемами можуть бути психологічні бар'єри в педагога та батьків, відсутність методик проведення різнорівневого контролю тощо).

**10. Особливі міркування про значення інновації та її оцінка з урахуванням альтернативних думок** (особливі міркування про значення інновації. Як правило, такі міркування з'являються за результатами експертизи програми інновації).

(Див.: Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І. Дичківська. - К.: Академвидав, 2004. - 352 с.).

## Навчально-методичне видання

Педагогічна інноватика в дошкільній освіті. Методичні рекомендації до вивчення курсу для студентів спеціальності 8.01010101 «Дошкільна освіта» / Укладач: Т.О. Атрощенко – Мукачево, МДУ, 2016. – 35 с. (1,6 др.арк.)

Видруковано у редакційно-видавничому центрі МДУ  
89600 м. Мукачево  
вул. Ужгородська, 26  
Тел. 2-11-09